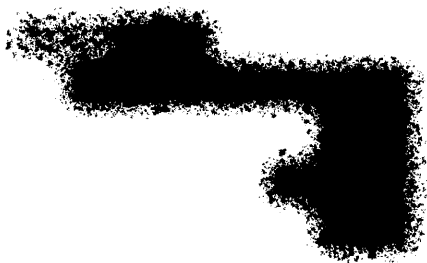

1091

D 7

1091.
D. 7.

MAATSCH. DER NEDERL. LETTERK.
TE LEIDEN.

Catal. bl.

Geschenk van Tooneelstukken, 1841.

D E
G E S T R A F T E
A D V O K A E T ,
T O O N E E L S P E L .

Naer het Hoogduitsch

V A N
S T Ö L Z ,
D O O R
M. E B E R L E I N .

NED.
LETTERK.

Te UTRECHT en AMSTERDAM,
Bij H. VAN EMENES, en J. WEEGE.

1 7 9 2 .

VERTOONERS.

SIGISMUND, *een Advokaet.*

MEVROUW SIGISMUND, *zijne Echtgenoot!*

SCHOONDERLOO, *hun vriend.*

SIMON, *hun bekende.*

KLAESSEN, *Klerk van Sigismund.*

JAEP, *een boer.*

KATRIJN, *een Schoonmaekster.*

PIETER, }
KASPER, } *Knechts van Sigismund.*

Een Deurwaerder.

Het Tooneel is in 't huis van Sigismund.

DE GESTRAFTE
ADVOKAET,
TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

SIGISMUND.

Ik heb zo menig jaer, bedrieglijk en met list,
Geöefend mijn Practijk; 't heeft zelden mij gemist;
Ten kosten mijns Cliënts, door zijne zaak te waegen,
In menig schurft Proces, geld in mijn' zak te jaegen.
Mijne onbeschaemdheid heeft zo dikwerf mij gered,
Nooit heeft een zaak mij in verlegenheid gezet.
Op alles, hoe verward, wist ik iets uitte vinden.
Ik kon het dom gemeen, ja schrandren zelfs, verblinden
Door vloeiendheid van spraek, en weidsche woorden
(prael.

Hoe vaek vermaekte ik hen doör mijne schampre tael.
't Kwam alles naer mij toe. Was een Proces verlooren
Door mijne toekloosheid; dit kon mijn rust niet stooren.

't Was mij om 't even, wie 't Proces verloor of won,
 Als ik maer werd betaeld. Dit was voor mij een bron,
 Die onuitputlijk scheen. 'k Had dag en nacht te werken.
 Ik wees niets van de hand. Niets kon mijn drift beperken
 Om mijn huishouding, die 'k in luister had gesteld,
 Te doen volduuren door het onregtvaerdigst geld.
 Maer sints mijn' Crediteurs, aen allen kant, mij prangen,
 Weet ik in 't eind' niet meêr, hoe ik het aen moet vangen.
 't Is uit met mijn credit bij onze Burgerij.
 Kan ik een' Vreemdeling, die nog onkundig zij
 Van mijne handelwijs, in mijne strikken lokken,
 Dan word die rasch door mij op 't deerlijkst betrokken.
 Al klaegt en kermt hij wat, daer stoor ik mij niet aen,
 Tot nu toe is het mij daer mede wel vergaen.
 Maer zacht! men nadert mij, en zou mij ligtlijk hooren.

T W E E D E T O O N E E L.

SIGISMUND, Mevrouw SIGISMUND, JAEP.

Mevrouw SIGISMUND.

Ik hoop, mijn dierbre schat! dat ik u niet moog' klooren.
 Een Kraemer, die aen mij zijn' fraie waeren bied,
 Is in het voorvertrek; en zo mijn wensch geschied,
 Zult gij een deel daer van voor mijne sieraad koopen.
 't Zijn schoone stoffen, die, hoewel ze veel belooopen,
 Uw trouwe bedvriendin op 't hoogst behaeglijk zijn.
 Ei!

SIGIS-

SIGISMUND.

Kwel mijn' geest toch niet, terwijl ik deerlijk kwijn,
En geene redding meêr voor mij weet uitte vinden!

Mevrouw SIGISMUND.

Hoe! laet uw scherp vernuft zich door de vrees dan
(binden ?

Weet gij geen uitkomst meêr, en staet gij zo benard?
Ik, maer een zwakke vrouw, heb onvertsfaegd getart
Al 't onheil, dat gij u zo schriklijk voor kunt stellen,
En dat niet waerdig is zijn' geest daer meê te kwellen.
Kom liefje! stel uw hart een weinigje gerust!

Daer hebt ge een' maelschen zoen! nu weder mij ge-
(kuscht!

Zo! nu zie ik de vreugd waêr in uw oog herleven!
Och! wil dan uw besluit mij dra te kennen geeven,
Of gij den koop gehengt. . . . ,

SIGISMUND,

Hoe veel bedraegt die wel?

Mevrouw SIGISMUND.

Een honderd gulden maer; 't is slechts een bagatel.

A 3

SIGIS-

SIGISMUND.

Een honderd gulden maer! hoe zal ik die betaelen?
 'k Weet die nu nergens uit een hoek van daen te haelen.

Mevrouw SIGISMUND.

Betaelen! ei! gij jukt, daer zulks onnoodig is.
 Mijn lievertje! wat zijt gij 't spoor nu bijster mist!
 Hoe menig een, die bij u geld dacht los te krijgen,
 Kond gij met Wisfels, op drie maenden, stil doen zwijgen.
 Neem met dees Kramer dus ook eens de proef hier van.
 Niets, dat voor 't uiterlijk hem argwaen geeven kan.
 Ons deftig huis en stoet zal hem te vrede stellen.
 Laet dus dees ledle schroom uw moedig hart niet kwellen.

SIGISMUND.

Wel aen mijn zoetertje! gij hebt mij overreed.
 Met moed zij weêr mijn dienst voor uwe zucht besteed.

Mevrouw SIGISMUND.

Wat heeft een vrouw op 't hart eens mans toch groot
 (vermogen!
 Gaen wij dien Vreemdling zulks door onze list betogen.
 Maer hoel daer is een boer; wat of dit weezen mag?

J A E P.

J A E P.

Men Heer den Avekaet, ik wensch jou goeden dag.

SIGISMUND.

Welkom, mijn Vriend! wil hier een weinig slechts ver-
 (blijven;
 Ik ben zo aenstonds weér; 'k moet iemand eerst gerij-
 (ven.

D E R D E T O O N E E L.

J A E P, *alleen.*

Nou dat 's hier kostelik! nou ben ik goed te regt!
 Nou vind ik, dat men buur me waerheid heit ezegt!
 Zo rijk een Avekaet! hij houd ook koets en paerden!
 Kan zaeken, die een' aer wel eens bekomring baerden,
 Doorhaelen met een' veeg, zo netjes en van pas,
 Dat onze hiele buurt veultijds bedonderd was!
 Laet miene keiers vrij hun geld verprosfedeeren,
 Hij zel dien stouten deun gevoelig hun verleeren!
 Die Prokkereur, daer hiel ongs dorp advijs bij haelt,
 Word voor zin domheid nou eens degelik betaeld!
 Hoe zel die ezelskop dan deerlik staen te kijken,
 Als hij voor zuk een' man de vlag zal moeten strijken!
 Ha! ha! ik lach 'er om! dan staet hij als Pietfnot!
 Zoôn gaeuwert maekt em veur ons Regtbank hiel kapot!

A 4

Die

SIGISMUND.

Een' zak zeshalven heb ik voor het minst van doen.

J A E P.

Men Heer! dat is wat veul; dat kën ik nooit bevroën.

(Hij haelt het geld uit zijn' reiszak.)

Kedder de honderd kroon, die zel ik 'er aen waegen.
Pas nou maer op, dat jij in mene zaek kunt slaegen.

SIGISMUND.

(Ter zijden.)

„'k Heb hem al in den knip.” Daer is geen twijffel aen,
Of 'k heb mij op het regt mijn leven niet verstaen.
Leg uwen zak met geld maer op de tafel neder.

J A E P.

Hij is voor jou vershot, en 't punten van je veder.
'k Vertrouw op jou beleid, en, gaet het naer mijn' zin,
Dan krijgt je een schoon present nogt boven jou gewin.
Wanneer begeert jij dan, dat ik zel wederkomen?

SIGISMUND.

Zodra men tegen u Proces heeft ondernomen.

J A E P.

J A E P.

Jou dienaar! 't word men tijd, dat ik de Stad verlaet.

SIGISMUND.

Adieu mijn Vriend! 'k zal u geleiden tot op straet.

Mevrouw SIGISMUND, *in komende.*

Wel Vriendje! heeft mijn man uw' zaakjes goed gevonden?
Ik zie 't aen uw gelaet. (den?)

J A E P.

Gien beter 'er ooit stonden,
Jou man, die is 'er ien, zo als men zelden vind.

SIGISMUND.

Dit blijkt, en zo ben ik voor ieder een gezind.

V I J F D E T O O N E E L.

Mevrouw SIGISMUND, *alleen.*

Hoe fijn gesleepen 't brein eens Advokaets moog wezen,
De

Der Vrouwen listigheid kan nog veel meêr beleezen!
Mijn man, hoe ook doortrapt, was vaek in 't net ge-

(raekt,

En had, uit valschen schroom, zijn' streeken lang gestaekt,
Zo mijn kloekmoedigheid zijn' veel te zwakke zinnen,
Die iedle vrees niet had in 't einde doen verwinnen!

(zij ontdekt den zak met geld.)

Maer hoe! een zak met geld! wat blijdschap voor mijn

(hart!

Dit is de vrucht mijns raeds! hem, die het noodlot tart,
Kan nimmer heil ontstaen, wat hij ook moog begeeren!
Dat andren nederslaet, zal zijnen geest niet deeren.

Die boer, die goede Sul! is wis de milde bron,
Waer uit mijn Advokaet weêr rijklijk scheppen kon.

Doch van dees schoonen buit moet ik mijn part genie-

(ten!

't Waer jammer, dat aen mij dit hachje zou ontschieten!

Mijn goud horlogie, dat ik heb door nood verzet,

Kan nu weêr uit de Bank nog heden zijn gered!

Mijn man weet daer niets van; 't is juist ook niet van

(nooden,

'k Zal, eer hij hier verschijn', eens met dees stomme

(goden

Te raed gaen; die zijn nu mijn' redders uit den druk.

(zij opent den zak, neemt 'er eenig geld uit, bind
dien weder toe, en steekt het geld in haere
goudbeurs, en vervolgt.)

Gefchied ons, deezen dag, dit onverwacht geluk,

Wie

Wie weet, eer hij voleind, wat ons nog kan gebeuren!
 Hij is een dwaes, die om zijn ongeval zou treuren.
 En heeft een vrouw soms veel voor heur vermaak van

(doen,

Zij word weldra gered, behoud zij slechts de poen.
 De mans zijn veel te deun; zij zouden ons beperken,
 Indien arglistigheid daer tegen niet kon werken;
 Zij weeten niet — maer zacht! ik hoor daer iemands

(tred!

't Is best, dat ik mij hier wat aen het flikken zet.

(zij zet zich aen eenig werk.)

ZESDE TOONEEL.

Mevrouw SIGISMUND, SIGISMUND.

SIGISMUND.

De Kramer is bedot! de boer is ook gevangen!

Wil 't op den duur zo gaen, wat zou ik meêr verlan-

(gen!

Mevrouw! 't schijnt, dat ge thans op 't ijverigst bezig

(zijt?

't Is billijk, dat ik prijs uw steeds betoonde vlijt.

Maer hebt ge van mijn laetst fortuin nog niets vernoo-

(men?

Me-

Mevrouw SIGISMUND.

Wel zeker niet, mijn kind! hoe zou 'k dit kunnen
(droomen?

SIGISMUND.

Zaegt gij dien zak nog niet, die daer op tafel ligt?

Mevrouw SIGISMUND.

In 't minsten niet. ô Heer! wat heuchelijk gezicht!

(zij staet op, gaet naer de tafel, waer op de zak is, en neemt dien in de hand.)

Wel seldremment! nu zal 't bij ons weêr feestdag weezen!
Mij dacht, ik kon de vreugd uit beide uwe oogen lee-
(zen!

Nu is mijn man veruoegd! niet waer, mijn zoete lief?
Nu zijt ge mij meêr waerd, mijn schat! mijn harte dief!
Nu mag ik u daer voor weî honderd kuschjes geeven!
Gij waert toch, t'allen tijd, de wellust van mijn leven!
't Is zeker 't boertje, dat zijn beurs heeft uitgeschud?

SIGISMUND.

Gij hebt het net geraên; zo mij niet deeze stut
Gegeeven was, had ik geen uitkomst meêr geweeten.

Hoe

Hoe schrael 'k mijn' paerden hou, zij moeten nogthans

(eeten.

'k Stoot overal mijn hoofd, hoe ik het wende of keer'.

De haverkist is leêg; credit heb ik niet meêr.

Die arme dieren kan ik weder nu onthaelen.

Ik moet deu bakker, en den kruidenier betaelen;

Die schoften laeten niets meêr volgen zonder geld:

Dit kwetst mijn' hoogmoed zeer, en heeft mij lang ge-

(kweld.

Dus kan ik van dat geld voor zeker niet veel misfen.

Mevrouw SIGISMUND.

Ei liefje! zouden wij nu niet eens braef opdischen?

Dit zijn wij lang aen onze vrienden hoog verschuld.

Ik heb ook al een' tijd gewacht met ongeduld,

Om een nieuw snuffje voor ons kleine goed te koopen.

Zij kunnen toch altoos zo ouderwetsch niet loopen.

Door uiterlijken zwier behouden we ons fatsoen,

En onzen schraelen staet zal men dan min bevroên.

De waereld ziet men steeds zich aen den schijn ver-

(gaepen,

Schoon die gemeenlijk strekt den kaelen tot een wapen.

Och! 'k wil wel wedden, dat gij zelf het zo bevat:

Kom! doe uw milde hart eens open, diebre schat!

SIGIS-

SIGISMUND.

Verleidster! hoe kunt gij mij door uw tael betovren!
Gij zoud de stugste ziel door uw gevele verovren!

*(Hij neemt eenig geld uit den zak, en geeft het
baer.)*

Zie hier; mits dat gij daer een goed gebruik van maekt.

Mevrouw SIGISMUND.

Ik heb daer voor altijd omzichtiglijk gewaekt.
Nu doet ge uw huwlijksmin voor mij op 't sterkst ont-
(branden!
Thans tart ik allen ramp, die ons nog aen mogtranden!

SIGISMUND.

Ik moet Heer Schoonderloo eens even spreekken gaen;
Dien vriend, die altoos mij zo trouw heeft bijgestaen.
Doch ik zal denkelyk bij hem niet lang vertoeven.

Mevrouw SIGISMUND.

Kom lievert! wil dan eerst een lekker zoentje proe-
(ven!

Z E:

Z E V E N D E T O O N E E L .

Mevrouw SIGISMUND, *alleen.*

Hoe fijn doortrapt hij steeds voor anderen ook zij,
 Hij is nogthans altoos een goede ful voor mij.
 Ik kan, door vleierij, zo fraeitjes hem beleezen,
 Dat ik geen weigering van hem ooit heb te vreezen.
 Wat blijde dag! ik krijg mijn goud horlogie weêr!
 'k Onthael mijn' vrienden op al 't geen ik maer begeer!
 Mijn' kinders zijn weldra in nieuw gewaad gestoken!
 Het schijnt, dat alles zich naer mijnen wensch zal
 (strooken!

Hoe donker 't menigmael met onzen staet ook schijnt,
 Eensklaps verrijst een zon, die allen damp verdwijnt!
 En, schoon ik aen mijn' schat vrij veel te kort zal ko-
 (men,

Behoef ik voor mijn plan in 't minsten niet te schroo-
 (men;

Men zal te vreden zijn, als ik een deel betael,
 En spoedig geld beloof voor 't geen ik meerder hael.
 Wijkt naere zorgen! — Maer! ik zie Katrijn ge-
 (naeken.

B

A C H T -

ACHTSTE TOONEEL.

Mevrouw SIGISMUND, KATRIJN.

KATRIJN.

Mevrouw ! zeg mij toch eens , hoe 't staet met onze
(zaeken ?

Krijg ik nou eindelijk men zuur gewonne geld ?

Me dunkt , dat jij het veel te lang hebt uitgesteld.

Mevrouw SIGISMUND.

Katrijntje lief ! dat kan op heden niet gebeuren,
Hoe graeg ik 't wilde doen; zie! 'k zou 'er wel om
(treuren ,

Dat ik zoón hupsche vrouw, zo vlijtig in haer werk,
Thans niet betaalen kan; doch nu maek ik mij sterk,
Om, in acht dagen tijds, voldoening u te geeven.

KATRIJN.

Wie heeft zoón vremde tael gehoord van al zijn le-
(ven !

Zo een Madam als jij! zo prachtig opgeschikt!

Jou kinderen zo mooi! met linten zo gestrikt!

Jou man net zo gekleed, als de eersten van de landen!

Jou koets en paerden! al de meubels aen de wanden

Zo

Zo kostbaer, als ik die ooit ergens heb gezien!
 Zijn dat geen teikens, dat je zijn moet rijke liên?
 En zou je dan Zoôn vrouw, als ik, weér heenen stuu-
 (ren?

MEVROUW SIGISMUND.

Katrijn, ik kan die praet nu langer niet verduuren.
 Ik zeg, ik heb geen geld; in 't korten moet mijn man
 Veel beuren, daer ik u dan uit betaelen kan.
 Als onze Crediteurs ons slechts wat uitsfel geeven,
 Dan kunnen wij eerlang heel zonder schulden leeven.
 Hij heeft reeds in zijn boek veel' duizenden te goed;
 Doch 't lijd gemeen wat lang, eer dat men hem vof-
 (doet.

KATRIJN.

Wel ja! veel' duizenden! en nog geen twintig gulden
 Kan ik nou krijgen! wie zou dit toch langer dulden!
 Betaeling moet 'er zijn, of 'k zal wat anders doen,
 Dat jou niet aen zel staen met al je groot fatsoen.

MEVROUW SIGISMUND.

Bedaer Katrijn; ik wed, dat ik u zal vernoegen.
 Ik heb een' fraeien rok, die u zeer wel zou voegen;
 'k Zal dien eens haelen; wis, dat hij u aen zal staen;
 Die is tot uwen dienst; wil u niet lang beraên.

B 2

KA-

KATRIJN.

Wat is die rok wel waard?

Mevrouw SIGISMUND.

Nog meêr dan twee ducaeten.

KATRIJN.

Hael hem dan maer; ik zie, dat mij hier niet zal bae-
 (ten,
 Dat ik, nog langer tijd, op mijn betaeling hoop.

Mevrouw SIGISMUND.

Gij zult te vreden zijn, Katrijntje, met dien koop.

N E G E N D E T O O N E E L.

KATRIJN, *alleen.*

Dat is een slag van Volk, zø kael als maegre luizen!
 Men roept mij daeglijks aen bijna in alle huizen.
 Dan is 't de bakker eens, die zo veul hebben moet.
 Dan weêr de kruidenier, die mij zijn' klagten doet.
 De laken kooper zegt, dat al de fraeie kleêren,
 Die onze Jonker draegt, zijn slechts geborgde veêren.

De

Zou schandelijk zijn ; gij wilt met mij toch zo niet lee-
(ven ?

Ik neem hem , staet gij 't toe , voor zeven gulden aen.
Wat zegt gij ? is de koop met ons daer voor gedaen ?

Mevrouw SIGISMUND.

't Is veel te weinig ; maer met u zijn 't andere zaeken ;
Ik wil niet , dat ge mij in eenig deel zoud laeken ;
Ik houd te veel van u ; zie daer hebt gij hem dan
Voor zoón geringen prijs , als men ooit geeven kan.

KATRIJN.

Zal ik het ovrig geld van jou dan ook haest krijgen ?

Mevrouw SIGISMUND.

Wel zeker ! doch laet ons op heden daer van zwijgen.
Kom Vrouwtje ! wil met mij eens naer de keuken gaen ;
'k Heb voor uw' kindertjes wat allerlekkerst staen.

KATRIJN, *ter zijden.*

Wat kan die slimme prij toch fijn en mooitjes praeteu !
Hoe zoet dat volkje fluit , 'k zal 't nogthans eeuwig
(haeten !

Einde des eersten Bedrijfs.

T W E E.

T W E E D E B E D R T F.

E E R S T E T O O N E E L.

S I M O N.

'k Ben hier bescheiden , om mijn geld , zo lang ge-
 (leend,
 Te ontvangen; maer zijn hart schijnt thans geheel ver-
 (steend
 Voor zijne Crediteurs; 'k heb meêr dan honderd mae-
 (len
 Hem ernstig aangemaend, hij mogt mij toch betaelen;
 Maer niets kon baeten; tot ik eindelijk hem opstraet
 Voldoening heb gevraagd; toen steeg in zijn gelaet
 Een felle gramfchap, wjl ik hem dorst affronteeren.
 'k Zal u voldoen , zegt hij , maer gij moet anders lee-
 (ren
 Met lieden van fatfoen, als ik ben, omtegaen;
 U past, in geenen deel, zulk roekeloos bestaen;
 Op morgen aen mijn huis. . . . Maer zacht! 'k hoor
 (iemand komen.

B 4

T W E E-

DE GESTRAFTE ADVOKAET,
TWEED E T O O N E E L.

SIGISMUND , SIMON.

SIGISMUND.

Wel Simon! zult gij nu nog voor betaefing fchroomen?
Uw geld ligt al gereed; hebt gij wat lang gewacht,
't Is buiten mijne fchuld; want had gij wel bedacht,
Dat mijn' Cliënten mij foms Jaeren laeten loopen,
Eer ik iets van hun krijg, daer ik hen niet kan ftrou-
pen,
'k Had zo veel bitsch verwijt van u niet uitgeftaen.

S I M O N.

Bedaer mijn Heer! en wil mijn reden niet verfmaén.
Heb ik u niet voorlang mijn' penningen gefchooten
Alleen uit vriendschap? heb ik ooit profijt genooten?
Ben ik ook niet een man, die 't zijne noodig heeft?
Heb ik dan wel zo flecht, zo wreed met u geleefd?
Ik, die, ter naauwer nood, mijn hoofd kan boven
houden.
Bedenk dit alles wel; zie hoe u fmaeken zouden
Dees handelingen. . . .

Sigis.

SIGISMUND.

Zwijg, en zet u maer ter neêr,

*(Simon zet zich op een' stoel.)*SIGISMUND, *vervolgt.*

't Zal u vergeeven zijn, strekt dit u tot een leer.

Wat specie wilt gij 't liefst, dat ik aen u zal geeven?

S I M O N.

Dat staet aen uwe keur; zulks is mij om het even.

(Sigismund gaet naer eene bureau agter den stoel, wat een' grooten stok, die in den boek der bureau staet, en geeft Simon daer mede een' slag op het hoofd, waer van bij zwijmend ter aerde valt.)

SIGISMUND.

Zie daer de loon, o schelm! voor 't leed mij aenge-
(daen!

Dit is de regte munt, waer meê gij kunt volstaen?

Leer, voor 't vervolg, met mij gansch anders omte-
(springen!

B 5

Het

Het moet een meester zijn, die mij kan geld ontwringen!
 'k Zal elk affchrikken, om voortaan mij in mijn huis
 Te maenen. . . .

S I M O N, *wat bekomende.*

Hemel! help! wat voor een helsch gespuis
 Is hier het Volk! mij dus verraedlijk aenteranden!
 Nu ik weér adem schep, voel ik mijn' toorn ontbranden!

(Hij slaet op.)

Gevloekte karel! die mij dus mishandeld heeft!
 Gij zijt niet waardig, dat gij 't daglicht meér beleeft!
 Had men u, al voor lang, in 't Tuchthuis opgeslooten,
 Gij had zo menig een' niet smartelijk verdooten!
 Doch eerlang wordt gij eens, naer billijkheid, gestraft!
 'k Zal zorgen, dat mij word' geregte wraek verschaft!

(Hij ligt zijne rotting op, om Sigismund te slaen.)

Eer ik uw huis verlaet, zult gij mijn' arm gevoelen!

(Sigismund tracht zich met zijn' stok te verweeren, en zij raeken handgemeen.)

D E R-

D E R D E T O O N E E L.

S I G I S M U N D , S I M O N , K L A E S S E N.

K L A S S E N , b i n n e n s t u i v e n d e .

Wat zie ik hier! helaes! wat is toch uw bedoelen!
 Laet af! ei! staekt uw' twist! hoe zal het hier nog
 (gaen!

(Klaessen scheid ben van elkander.)

S I G I S M U N D.

Die Schurk beledigt mij door woorden, en door daen!
 Hij tracht mij, zo hij kon, van 't leven te berooven!

S I M O N.

't Is leugens, Klaessen! wil dat monster niet gelooven!
 Ik kom hier om mijn geld; in plaets, dat hij 't mij
 (geeft,
 Slaet hij mij onverhoeds! mijn gansche ligchaem beeft!
 Mijn hoofd is fel gewond! zie 't bloed mijn wang be-
 (sproeiën!

Wie zou dit gruwel stuk niet wreken, en verfoeiën!
 Maer 'k zal wel weeten wat.

K L A E S S E N.

KLAESSEN.

Kom Simon! gae met mij.

'k Zie, dat uw beider toorn ten hoogsten toppunt zij.
Verlaet dit hujs; 'k zal u in veiligheid geleiden.

S I M O N.

Ik volg uw' raed, en zal van deezen snoodaert schel-
Doch 'k zal aen ieder een vertellen dit geval; (den,
En 'k zweer hem toe, dat ik niet eerder rusten zal,
Voor dat mij het Geregt voldoening heeft gegeven!
(*Simon en Klaessen vertrekken.*)

SIGISMUND.

Ho! uw bedreiging kan zo ligt mij niet doen beeven!
Gae, laege ziel! gij kent geen lieden van fatsoen!
Gij zijt een fielt. . . .

VIERDE TOONEEL.

SIGISMUND, Mevrouw SIGISMUND.

Mevrouw SIGISMUND, *met drift ko-
mende binnen loopen.*

Mijn lief! wat is 'er hier te doen?
Het

Het vreesfelijk gedruis, dat mij straks klonk in de ooren,
 (ren,
 Beklemde mijne ziel, en kon mijn hart doorbooren!
 Wat een besturven mond! 't is hier niet wel gegaen!

SIGISMUND.

Die schelmfche Simon dorst mij hoonen en versmaên,
 Ja mij, zo onbeschoft, om zijn betaeling vraegen,
 Dat ik, in woede, hem heb op het hoofd geslaegen!
 'k Wed, dat hij, in 't vervolg, het niet meêr waegen
 (zal!

Mevrouw SIGISMUND.

Och! wat hebt gij gedaen! wie weet, wat dit geval
 Ons zal berokkenen! och! had gij dit gelaeten!

SIGISMUND.

Verban uw' valschen schroom! wil toch zo dwaes niet
 (praeten!
 Wie heeft ons hier gezien? wie is 'er bij geweest?
 'k Zal blijven bij mijn stuk (zijt daer in niet bevreesd)
 Dat hij het eerst mij heeft wreedaertiglijk besprongen,
 En, in zijn woede, naer mijn leven heeft gedongen;
 Dat ik mij weeren moest, en hem niet kon ontvliên.
 Hoe zal 't dan weezen? wat voor kwaed kan mij ge-
 (schiên?
 Me-

Mevrouw SIGISMUND.

't Gaet aen ; maer zo men hem wil op zijn woord ge-
(looven ?

SIGISMUND.

Zulks mag geen Regter doen ; dit ging het al te boven.
Zo zijn verhael door geen getuigen word gesterkt,
Kan hij in 't minst mij schaên ; word niets door hem
(bewerkt.

Getuigen zijn 'er niet ; wat zal hij dan beslifen ?

Mevrouw SIGISMUND.

'k Begrijp uw' reên , en kan den uitslag ook wel gisfen.
Doch daer gij lang hebt in een' kwaeden reuk gestaen ;
Zou wel dit mis credit u mooglijk kunnen schaên ,
En men aen zijne klagt veelligt gehoor verleenen.
Hoe fel ben ik ontroerd ! hoe knikken mij de beenen !
Wat overkomt ons nog !

SIGISMUND.

Bedaer mijn kind ! bedaer !
Ik zie , in dit geval , voor ons geen 't minst gevaer.
Doch wie treed herwaerd aen ?

VIJFDE TOONEEL.

Mevrouw SIGISMUND, SIGISMUND,
PIETER, KASPER.

PIETER.

Mijn Heer! ik moet vertrekken;
En durf mij verblijf onmogelijk langer rekken.
Doch eer ik gae, wenschte ik, dat gij mijn loon vol-
(deed,
En 't geen ik, uit mijn' zak, aen kleding heb besteed.
'k had vaek als een schavuit daer heenen moeten loo-
(pen,
Zo ik geen vest en broek voor mij had kunnen koopen.

KASPER.

(Ter zijden.)

Dat ziet 'er lelijk uit! dat had ik niet verwacht!

(Luid.)

Mijn Heer! uw nieuwe knecht, die zijnen pligt be-
(tracht,
Komt, ten bepeelden tijd, zich hier aen u vertoonen,
En hoopt, dat in uw' dienst zal met genoegen wonen.

SIGIS-

Z E S D E T O O N E E L .

SIGISMUND, *alleen.*

Wat ben ik blij, dat ik dien boer heb opgeligt!
 Wat zou ik toch met Piet wel hebben uitgericht?
 't Zou mogelijk zijn gegaen, als laetst met twee der
 (meiden;

Haer goed was al gepakt, om uit mijn' dienst te schei-
 (den;

Zij hadden met haer geld, in nood, mij bijgestaen;
 De eclips was in mijn beurs; ik wist niet, hoe 't zou
 (gaen;

Zij hadden mij beklaegd; ik kon niets wedergeeven.
 Daer mijn gesleepe vrouw door alles heen kan stree-
 (ven,

Vond zij een middel uit, waer door ik werd gered;
 Een middel, dat mij nog gansch in bewondring zet!
 Zij liet haer Sitfen in een' Stoffewinkel haelen,
 Schonk elk van haer een Jak, liet elk haer kens be-
 (paelen;

De Winkelier, in waen, dat 't voor de meisjes was,
 Had geene zwaerigheid gevonden op dit pas,
 Daer hij, had ik het voor mij zelve laeten vraegen,
 Gewislijk mijn verzoek zou hebben afgeslaegen.

C

Z E.

DE GESTRAFTE ADVOKAET,
ZEVENDE TOONEEL.

SIGISMUND, SCHOONDERLOO.

SIGISMUND.

Hoe, beste vriend! mag ik u hier zo spoedig zien?

SCHOONDERLOO.

'k Heb reden van gewigt, die mij dees komst gebiën.

SIGISMUND.

Welk eene ontroering is op uw gelaet te leezen!
Wat mag toch de oorzaak zijn van dit uw angstig wee-
(weezen?

SCHOONDERLOO.

Die oorzaak komt alleen van uwen wege voort.
Hebt gij, voor korten tijd, niet aen een' Lichtenoord
Een' Wisfel g' endosfeerd, en aen u afgegeeven
Door zekren Van der Ven?

SIGISMUND.

Wat kwaed heb ik bedreeven
Door dit endosfement? is deeze man niet wel?

SCHOON-

SCHOONDERLOO.

Moest gij niet vreezen ,
 Dat die door Van der Ven gewis niet wierd voldaan?
 Hoe kond ge u zelve toch zo jammerlijk verraên ?
 'k Dacht nooit , dat gij tot zo een' kwaeden stap zoud
 (komen.
 Wat uitkomst moet men niet van deeze valsheid schroo-
 Die is gansch akelig! (ment

SIGISMUND.

Gij maekt mij zeer benard!
 Ik, die het wuft geluk zo dikwijls heb getart,
 Dacht zeker, dat het mij ook nu niet zou versmaeden.
 Dat Van der Ven, wien zo een kleinheid niet kan
 (schaeden,
 Dees Wisfel daedelijk, ter mijner hulp, betaeld
 Zou hebben, en daer na dien weér op mij verhaeld,
 Daer hij, na 't stuk beschouwd, zeer ligt had kunnen
 (ruiken,
 Dat ik niet, dan uit nood, dit middel kon gebruiken.

SCHOONDERLOO.

Gij pleit voor uwe zaak, of die verschoonlijk waer;
 Dit komt mij dus niet voor, terwijl ik u verklaer,
 Dat, zo gij, op dien voet, zoud trachten voorttevaeren,
 Gij

Gij eindlijk uw gedrag zodanig zult verzwaeren ,
 Daer met een zwarte kool gij reeds getekend zijt,
 Dat het Geregt u wis zal straffen door den tijd.

SIGISMUND.

Wat zal, wat moet ik doen, om dit te repareeren?
 Och! waerde vriend! schaf raed! ik volg al uw begee-
 (rent

SCHOONDERLOO.

'k Heb u, voor deeze reis, weér uit 't bederf gered,
 En Lichtenoord betaeld, door mijne beë belet,
 Dat hij die snoode daed aen Iemand zal verbreiden,
 En zal ook Van der Ven daer toe zien te bereiden.
 Door Lichtenoord is mij de Wisfel g' endosfeerd.
 Och! had gij, tot uw heil, door dit bedrijf geleerd,
 Dat, hoe men poogen mag een schelmstuk te bedekken,
 Het, schoon op 't fijnst belegd, ten laetsten uit moet
 (lekken.

SIGISMUND.

Voor uw bestraffing ben ik hooglijk u verpligt,
 En zal uw' wijzen raed in all', wat ik verricht,
 Op volgen van nu af, daer kunt gij staet op maeken.

Ik ducht met reden, dat ge uw' handel nooit zult
(staeken,

ACHTSTE TOONEEL.

SIGISMUND, SCHOONDERLOO, DEUR-
WAERDER.

DEURWAERDER.

Heer Sigismund! uit naem van onzen Magistraet
Meld ik u zijn befluit, dat hier gefchreeven staet.

(Hij haelt een papier uit zijn' zak, en leest.)

- „ Gehoord de klagten, die ons steeds zijn voorgeko-
(men
„ Van all', wat Sigismund, fints lang, heeft onderno-
(men.
„ Hoe onder ieder een hij tweedragt heeft gezaeid,
„ En bij onnozelen hun twist geding verdraeit,
„ Zodat hij voor 't Gerigt komt met de fchurffte zae-
(ken,
„ Offchoon hij elk zijn doen volmondig hoorde wrae-
(ken,
„ En welk een aental van Procesfen hij verloor.
„ Hoe

- „ Hoe hij aen 't zuchten van rampzaelgen geen gehoor
 „ Verleenende, het geld, in hunnen naem ontvangen,
 „ Verspild heeft, daer zij nooit iet zullen van erlangen.
 „ Hoe hij heeft afgeperst, door list en met geweld,
 „ 't Geen hij in reekningbragt, te schandlijk hoog ge-
 (feld.
 „ En daer zijn knevlarij ten toppunt is gesteegen,
 „ Heeft de Achtre Magistraet, na rijpelijk overwee-
 (gen,
 „ Hem, met zijn huisgezin, dees Stad en haer gebied
 „ Zijn leven lang ontzegd, gelijk mits dees geschied,
 „ Met slijt bevel, om ze in acht dagen te verlaeten,
 „ Waer tegen geen verzoek, hoe dringend, ooit zal
 (baeten,
 „ Op dat de borger, door hem snoodlijk opgeligt,
 „ Eens eindlijk zij verlost van zijn gehaet gezicht.”
 Daer ik nu mijnen last heb komen afteleggen,
 Zal ik, Heer Sigismund, vaerwel u moeten zeggen.

N E G E N D E T O O N E E L.

SIGISMUND, SCHOONDERLOO.

SIGISMUND.

o Hemel! welk een slag treft mijn beangstigd hart!
 Wat doe ik, dierbaer vriend, in deeze bittere smart!
 Ik zie, wat ik bedenck, geen uitkomst voor mij open!

C 4

Wat

Wat kan ik, in dees staet, nog voor mijn welzijn hoo-

(pen!

Ik ben gansch raedeloos, zo niet uw kloek beleid

Mij ondersteunt, daer elk mij zijne hulp ontzeit!

Mijn vrouw! mijn' kinderen! wat zal 'er van u weezen!

TIENDE TOONEEL.

SIGISMUND, Mevrouw SIGISMUND.
SCHOONDERLOO.

Mevrouw SIGISMUND.

Hoe! welk een droefheid is op uw gelaet te leezen!

Wat is 'er hier gebeurd, dat u zo zeer ontroert!

Wat heeft uw brein tot die vertwijfeling vervoerd!

SIGISMUND.

De rouw bek'ent mijn tong! ik kan bijna niet spreken!

Mevrouw SIGISMUND.

Mijn lieve Schoonderloo, wat is u toch gebleeken

Dat hier van de oorzaak zij! spreek op! verberg mij 't

(niet!

SCHOON-

Dat uwe omftandigheên, en uw gering vermogen
 Niet duldden, dat gij in zo eene weidſche prael
 Bleeft leeven; doch toen vond die mijne vrije tael
 Geen ingang op uw hart! gij kond uw trotsch niet

(breeken,

Maer zegt, door vuige list, en ſchandelijke ſtreeken,
 't Volduuren van uw' ſtaet, in zo een' top gezet.

Uw brein was, dag en nacht, op vindingen gewet.

Ik waerſchouwde u, dat zulks niet langer zo kon blij-

(ven,

Maer dat eens, eindlijk, uw' ſtrafwaerdige bedrijven
 Ontvangen zouden hunn' reeds lang verdienden loon.

Dit is thans ook geſchied.

Mevrouw SIGISMUND.

Wat ſtraf, wat ſinaed, wat hoon

Word ons dan aengedaen! wat wil men van ons mae-

(maeken!

Spreek, waerde Schoonderloo! wil uw verhael niet

(ſtaeken!

SCHOONDERLOO.

De Raed heeft u gelast om, in acht dagen tijd,
 Dees ſtad en haer gebied te ontruimen; wil uw vlijt
 Beſteeden, om daer aen u vaerdig te onderwerpen.

Mevrouw SIGISMUND.

o Hemel! schenk mij hulp! wil mijne zinnen scherpen!
Mijne arme kinderen!

(*Zij valt in onmagt.*)

SIGISMUND, *zich neêrbukkende haer
opligtende, en ombelzende.*

Mijn dierbaere echtvriendin!

'k Heb u te veel gehoord, daer mijne huwlijks min,
Zo teder en opregt, doch blind, niet kon ontdekken,
Dat uwe levenswijs ten wisen val moest strekken!
Ik had geen moed, om u, met kragt, te keer te gaen,
En dees toegeevendheid heeft mij in 't eind' verraên!

Mevrouw SIGISMUND, *allengskens be-
komende.*

Bedrukte, lieve man! moet ik u thans aenschouwen
In dees verachten staet! moest ik dit leed u brouwen!
o Wreedelijk verdriet!

SIGISMUND.

Mijn lief! stel u gerust!

Mijn toegenegenheid word nimmer uitgebluscht!
Wat onheil ons ook treff', wensch ik altijd te toonen,
Dat

Dat onverschrokken moed in deezen boezem wonen,
 Zo ik maer, hier of daer, een schuilplaets vinden
 (moog,
 Alwaer men de Praetijk mij wederom gedoog?
 Laet dit rampspoedig lot, van nu voortaan, ons leeren
 't Hulshoudelijke met meêr zuinigheid regeeren.

SCHOONDERLOO.

Mevrouw! heb ik niet reeds bij u voorlang gepleit
 Voor meerder overleg, en grooter spaerzaamheid?
 Heb ik u niet doen zien, dat uwe wijs van leeven
 U, eindlijk, kwelling, smart, en naberouw zou gee-
 (ven?
 Heb ik u niet voorspeld, dat eens het slecht gedrag
 Van uwen echtgenoot zou komen aen den dag,
 En hij verdiende straf gewislijk zou erlangen?
 Dit sloegt gij in den wind; thans daer de nood komt
 (prangen,
 Is 't naberouw te laet; het weenen baet u niet.

Mevrouw SIGISMUND.

o Hemel! waerdigst vriend! help ons uit dit verdriet!
 Ik zal 't besterven, kan ik op geen uitkomst hoopen!
 Ziet uwe schrandereheid geen redding voor ons open?

SIGIS-

SIGISMUND.

Och vriend ! doe toch voor ons , al wat gij immer
 (kunt !
 U zeg ik eeuwig dank voor alles , wat ge ons gunt !

SCHOONDERLOO.

Wel aen ! ik zal den Raed op het nadruklijkst snee-
 (ken,
 Dat hij , daer zijne gunst mij dikwerf is gebleeken ,
 't Besluit intrekken moog , mits dat gij deeze stad
 In 't kort verlaeten zult ; dan zal , verkrijg ik dat ,
 Ik u een goede plaets voor uw Practijk beschikken ,
 Doch in die hoop alleen , dat gij de snoode strikken
 Van boosheid en bedrog , waer in gij zijt beknelde ,
 Voor eeuwig vlieden zult , en u tot braefheid stelt.

Mevrouw SIGISMUND.

Hoe noode ik deeze stad , mijn wieg , ook moog be-
 (geeven ,
 Waer ik eendwaes , wilde ik uw voorstel wederstreeven.
 Ik wensch , dat beter lot , dan hier , ons zij bereid !

SCHOONDERLOO.

Dit zal afhangen van uw deugd en zuinigheid.

SIGIS.

SIGISMUND.

In dees beproeving wil de Hemel ons versterken,
 En, door zijn dierbre gunst, ons heil nog eens be-
 (werken!

Ik neem een vast besluit, dat ik, van nu voortaan,
 Met schrik ontvlieden zal mijn' slechte levenspaën.
 'k Zal, met een dankbaar hart, altoos uw gunst waer-
 (deeren,

En, als mijn' waerdsten vriend, u voor uw redding
 (eeren.

SCHOONDERLOO.

Komt, gaen wij naer mijn huis in deeze ontroerenis,
 Opdat men, onverlet, bedaerdelijk beslisch'
 Wat verder dient gedaen in deeze omstandigheden.
 Hier toe zal ik, vol moed, al mijne vlijt besteeden.
 Mogt eens uw jammerstaet aen elk ten spiegel zijn!
 Dan zou men duidlijk zien, in welk een angst en pijn
 Verkwesters, valschaerts, en bedriegers moeten leeven,
 En hoe de Hemel straft het kwaed, door hen bedree-
 (ven.

Einde des tweeden en laetsten Bedrijfs.

